

ОУ "КОЧО ЧЕСТЕМЕНСКИ"

Ул. „Севастопол“ №28, гр. Пловдив

school@chestemenski.com

тел. 64-30-58 Директор, 64-30-52 Зам.-директор

Утвърдил:

Директор: Златка Алдженаби

Програма за предоставяне на равни възможности и приобщаване на деца и ученици от уязвими групи

Председател: Ивелина Цонева

Членове: Цветан Геленчев

Цветелина Делова

Настоящата програма е приета на ПС№ 13/24.08.2021г. и утвърдена със Заповед №/..... на Директора на ОУ „Кочо Честеменски“

Съдържание:

1. Увод.....	стр. 3
2. Анализ на училищната среда.....	стр.4
3. Цели.....	стр.7
4. Задачи.....	стр.8
5. Подкрепа на личностното развитие.....	стр.9
6. План за действие по програмата.....	стр.13
7. Заключение.....	стр.16

ПРОГРАМА ЗА ПРЕДОСТАВЯНЕ НА РАВНИ ВЪЗМОЖНОСТИ И ЗА ПРИОБЩАВАНЕ НА ДЕЦА И УЧЕНИЦИ ОТ УЯЗВИМИ ГРУПИ

I. УВОД

Дефиниция за понятието „уязвими групи“

Уязвими са онези лица и групи от хора, които търпят ограничения по отношение на участието им в социалния живот и ползването на социални права. Уязвимите групи не успяват да получат достъп или да се възползват от възможностите, които предлага обществото и стават жертва или попадат в ситуация на риск от социално изключване. Причините могат да бъдат различни: живот в крайна бедност или ниски доходи и материални лишения; влошени финансови условия; социални и психологически фактори; недостъпна среда; здравни и възрастни проблеми; липса или недостатъчно социални умения и образование; отношение към тях, основано на предразсъдъци и т.н. В частност в уязвимите групи попадат деца и ученици, диагностицирани със специални образователни потребности, хронични заболявания, двигателни увреждания, деца и ученици в риск, деца и ученици застрашени или жертва на насилие, деца с изявени дарби, деца – сираци или полусираци, деца – бежанци, деца от различни етнически групи и други с различни идентифицирани нужди.

Настоящата програма цели да начертае целите и задачите на работа с деца и ученици от ОУ „Кочо Честеменски“ и урежда взаимоотношенията между институциите, във връзка с предоставянето на приобщаващо образование.

Всяко дете има право на достъп до образование независимо от етническия му произход, наличието на увреждане или икономическото положение на семейството му и това право е залегнало в Конвенцията на ООН за правата на детето. Процесът на приобщаване се състои в търсене на ресурсите на всяко дете за активното му участие в училищната общност.

Програмата е изготвена в съответствие с действащите стратегически и оперативни национални документи на централните ведомства, в изпълнение на

държавната политика за предоставяне на равни възможности на всички българските граждани и за приобщаване на децата и учениците от уязвими групи.

Училищната програма се базира на:

- Закон за предучилищното и училищното образование;
- Наредба за приобщаващото образование;
- Стратегия за образователна интеграция на децата и учениците от етническите малцинства;
- Рамкова програма за интегриране на ромите в българското общество (2010 – 2020 г.);
- Национална стратегия на Р. България за интегриране на ромите (2012 – 2020 г.);
- Закон за защита от дискриминация ;
- Конвенция за борба срещу дискриминацията в областта на образованието.

Програмата включва редът и начините за оказване на обща и допълнителна подкрепа на всички деца и ученици, които имат необходимост от такива в ОУ "Кочо Честеменски", съобразно неговите лични интереси, потребности и нужди.

II Анализ на училищната среда

През последните години в училищата се обучават ученици от различни националности, различни вероизповедания, различни традиции и културни норми, както и ученици със специални образователни потребности. Това налага изграждането на един нов комплекс от умения за общуване и познания за другите, за възможните точки на различие и начините за тяхното преодоляване, за толерантност към другите и понякога към самите себе си.

В ОУ "Кочо Честеменски" се предприемат политики в областта на:

- интеркултурното образование
- умението за общуване с представители на различни култури,

- съзнателно изграждане на толерантност;

Особено важно се оказва обучението на учителите, които са решаващ фактор при възпитанието на подрастващото поколение.

Ключовата роля на образованието за изграждането на една по-висока култура на толерантност и приобщаване: ранното образование, достъпно за всички независимо от социално-икономическия им статус и интелектуалните им умения и възможности.

Обхващането на всяко дете с увреждане в училищна възраст в образователната система и изграждането на съответната подкрепяща среда за него е основна дейност за достъп до качествено образование. В резултат от изпълнението на дейностите по изграждане на подкрепяща среда в училище нараства броят на интегрираните деца и ученици със специални образователни потребности, осигуряване на ресурсните учители и другите специалисти, които подпомагат интегрираното обучение.

Водещи принципи при реализация на програмата

- Равен достъп и приобщаване на всеки ученик;
- Равнопоставеност и недопускане на дискриминация;
- Съхраняване на етнокултурното многообразие

С цел продължаване на създаването на подкрепяща среда за обучение и възпитание на учениците със специални образователни потребности ОУ "Кочо Честеменски" осигурява:

- екипи от специалисти, в зависимост от потребностите на децата
- диагностична и консултативна дейност
- индивидуални образователни програми и др.

За това главната цел на програмата за предоставяне на равни възможности и приобщаване на децата и учениците от уязвимите групи е

да се осигурят условия, даващи възможност на всички деца да се обучават заедно в общата класна стая и да участват заедно в извънкласните занимания, независимо от техните способности, увреждания, заболявания, убеждения, етническа принадлежност, майчин език и т.н.

Равните възможности означават да се отстранят всички социални бариери – физически, финансови, социални, психологически, които ограничават пълноценното участие в училищния живот на лицата, попадащи в тази категоризация.

Съществуват много определения на това какво е приобщаващо образование, като преди всичко то е процес, не резултат. Основните му характеристики са: качествено образование на всички деца, което се случва в училище и зависи от всеки учител, всеки ден; развиване на способностите и личността на детето; премахване на бариерите, които могат да възпрепятстват ученето и участието на всяко дете; отношение на приемане, разбиране, уважение, грижа, подкрепа.

Приобщаването слага особен акцент на тези групи учащи се, за които съществува риск от изолиране, изключени са от образование или са с недостатъчно добри резултати от обучението.

Системното и рационално организирано приобщаващо образование се основава на следните принципи:

- подкрепа на самостоятелната активност на детето,
- активно участие в образователния процес,
- вариативност при организацията на обучението и възпитанието,
- партньорски отношения с родителите,
- динамично развитие на образователния модел в училище.

Особено внимание изискват някои по-специфични уязвими групи, които се отличават с комплексност на проблемите, които ги поставят в по-уязвимо положение (например деца с увреждания, лишени от родителски грижи; деца с увреждания от малцинствен произход; деца и лица с увреждания и тежки и хронични заболявания, лица с увреждания и психични заболявания; възрастни хора с психични заболявания и много

други). Политиките трябва да гарантират реално отчитане на техните специфични особености и съчетанието на разнороден по характер мерки.

Уязвимите групи от деца и ученици имат право на зачитане, уважение и закрила от закона. Отношението ни към тях е основано на признаване на тяхната

равнопоставеност и равни възможности. За нас те са важна и пълноценна част от обществото и затова работим за тяхната социална интеграция и социално включване.

III. Цели

1. Организиране и предоставяне на равни възможности за развитие на ученици от уязвимите групи
2. Пълноценна социализация на деца и ученици от уязвими групи;
3. Провеждане политика за повишаване качеството на образование и предотвратяване отпадането на ученици от училище
4. Развиване потенциала на всяко дете
5. Гарантиране на равен достъп до качествено образование на децата и учениците от уязвими групи;
6. Да се подпомогне успеваемостта на учениците, които срещат трудности при усвояването в УВП;
7. Откриване заложибите и способностите на всеки ученик и насърчаване за развитието им.
8. Формиране на толерантност и уважение към правата на деца и ученици от уязвимите групи.
9. Преодоляване на неуспеваемостта чрез помощта на сериозна учебна дейност, консултации, самостоятелна работа, допълнителни занимания в извънучебно време.
10. Създаване благоприятен микроклимат и толерантна среда за децата и учениците от различни етнически общности

IV Задачи

Основните задачи са свързани с обезпечаване на необходимите условия и субекти на приобщаващото образование:

1. Културно-образователна среда за приобщаване

Средата е източник за психично развитие за децата . Тя им влияе много по- силно и непосредствено, отколкото на възрастните, и може да изпълни

своите функции, ако е достъпна, отговаря на потребностите им, разширява начините за познание на света и личностно развитие.

2. Педагогическите специалисти

В разнообразната палитра от фактори, обезпечавачи образователното приобщаване, съществена роля има и отношението на педагогическите специалисти към децата и готовността им чрез комплексни и координирани грижи да им оказват адекватна подкрепа за развитие.

3. Технологии за осъществяване на приобщаващото образование

За осъществяване на успешно приобщаващо образование всички педагогически специалисти следва да усвоят и развият нови стратегии и специфични технологии на педагогическо взаимодействие.

4. Сътрудничество със семейството и общността

Приобщаващото образование е немислимо без създаването и укрепването на двупосочни устойчиви връзки на образователната институция и семейството на основата на общия интерес за развитието на детето.

V. ПОДКРЕПА НА ЛИЧНОСТНОТО РАЗВИТИЕ

Подкрепата на личностното развитие се осъществява във връзка и в корелация с разработените областни стратегии за подкрепа на личностното развитие, както и въз основа на анализ на необходимостта от обща и допълнителна подкрепа.

1. Обща подкрепа

За организиране на подкрепата на личностното развитие в ОУ „Кочо Честеменски“ за координатор е определен педагогически съветник/заместник-директор/ресурсен учител/логопед, който изпълнява функциите си съобразно Наредба за приобщаващото образование.

Общата подкрепа в ОУ „Кочо Честеменски“ се осъществява от **екип, ръководен от координатора**, насочена е към **развитие на потенциала на всяко дете и ученик**. Тя включва:

- **екипна работа** между учителите и другите педагогически специалисти;

- **допълнително обучение по учебни предмети** при условията на този закон;
- **допълнителни модули** за деца, които не владеят български език;
- **допълнителни консултации** по учебни предмети, които се провеждат извън редовните учебни часове;
- **консултации** по учебни предмети;
- **кариерно ориентиране** на учениците;
- **библиотечно-информационно обслужване**;
- **занимания по интереси**;
- **грижа за здравето**;
- **поощряване с морални и материални награди**;
- дейности по **превенция на насилието** и преодоляване на проблемното поведение;
- **ранно оценяване на потребностите** и превенция на обучителните затруднения;
- **логопедична работа**.

Общата подкрепа включва различна екипна работа между отделните специалисти и осигуряване или насочване към занимания по интереси. Заниманията по интереси могат да се организират от ОУ „Кочо Честеменски“ или от ОДК, или други центрове за личностно развитие.

Кариерното ориентиране, провеждано от педагогическия съветник или консултант от кариерен център също е част от общата подкрепа на учениците от първи до последния клас за училището.

В ОУ „Кочо Честеменски“ функционира училищна библиотека, ръководена от библиотекар/определен за целта служител, която чрез осъществяване на различни дейности представлява част от общата подкрепа на децата и учениците.

Описаните в ПУД морални и материални награди също са част от предоставяната от ОУ „Кочо Честеменски“ обща подкрепа.

Общата подкрепа включва и други дейности, подробно описани в Наредба за приобщаващото образование.

2. Допълнителна подкрепа

Допълнителната подкрепа се осъществява въз основа на направена оценка на индивидуалните способности на определено дете или ученик от ОУ „Кочо Честеменски“.

Оценката на способностите се извършва от специално назначен екип от специалисти, съобразно необходимостта на детето и след това се потвърждава от Регионален център за подкрепа на приобщаващото образование.

Учениците, за които може да се поиска оценка на способностите са от следните уязвими групи:

- деца със специални образователни потребности – в началото на учебната година;
- деца с хронични заболявания;
- деца в риск.

Допълнителната подкрепа включва:

- работа с дете или ученик по конкретен случай;
- психо-социална рехабилитация;
- рехабилитация на слуха;
- зрителна рехабилитация;
- рехабилитация на комуникативни нарушения;
- осигуряване на достъпна архитектурна среда;
- специализирани средства;
- ресурсно подпомагане.

Допълнителната подкрепа се реализира чрез план за действие за всяко конкретно дете. Родителите задължително се включват в плана за действие като активни участници в дейностите. Ако Регионалният център препоръча допълнителна подкрепа, но родителите откажат, ОУ „Кочо Честеменски“ уведомява отдел „Закрила на детето“ към ССП по местоживееене на детето с цел да социалните служби да окажат

съдействие и ако се налага помощ на родителите за осъзнаване на нуждите на детето.

При наличие на три и повече деца/ученици в паралелка се осигурява помощник-учител за подпомагане работата на учителите. Задълженията на помощник-учителите са разписани в Наредба за приобщаващото образование.

При необходимост се изработва индивидуална учебна програма по съответните учебни предмети с цел по-лесното възприемане от ученика, а също се така се изготвя и индивидуален учебен план или учебен план за обучение в комбинирана форма на обучение.

За ученици с изявени дарби също се изработва индивидуален учебен план.

Обучението на деца и ученици със специални образователни потребности задължително се подпомага от ресурсен учител, съобразно потребността на детето и ученика.

VI. ПЛАН ЗА ДЕЙСТВИЕ ПО ПРОГРАМАТА

Месец септември

Номер	Тема/ Дейност	Отговорник	Срок
1.	Определяне на координатор на екипа за оказване на подкрепа	Директор, Заместник-директор	до 01.10.
2.	Представяне на дейности по интереси в училището	Класни ръководители, учители	до 15.09

Месец октомври

Номер	Тема/ Дейност	Отговорник	Срок
1.	Представяте на дейностите по интереси на СтЦРД, НДД	Представители на центровете	до 15.10.

Месец януари

Номер	Тема/ Дейност	Отговорник	Срок
1.	Идентифициране на ученици, които имат необходимост от обща подкрепа	Класен ръководител, педагогически съветник, логопед	до 31.01.
2.	Екипна работа на учителите от даден клас	Класен ръководител, учители	до 31.01.
3.	Идентифициране на ученици със СОП	Класни ръководители, учители, логопед, ресурсен учител, психолог, ЕПЛР	до 31.01.
4.	Оценка на потребности на ученици със СОП	ЕПЛР	до 31.01.
5.	Логопедична терапия, рехабилитация и консултации	Логопед	до 31.01.
6.	Психологическа подкрепа, психосоциална рехабилитация и консултации	Педагогически съветник/ психолог	до 31.01.
7.	Превантивни мерки за недопускане	Директор,	до 31.01.

	отпадане от училище	зам.-директор, класен ръководител, учител, психолог	
8.	Организиране и провеждане на кампания „Пътеводител за родители“	Директор, класен ръководител, учител, педагогически съветник	до 31.01.
9.	Стимулиране участието на деца с изявени дарби в състезания и Олимпиади	Класен ръководител, учител	до 31.01.
10.	Награждаване на ученици	Директор, заместник-директори	до 31.01.
11.	Дейности на училищната библиотека, свързани с четивна грамотност	Библиотекар, класен ръководител, учител	до 31.01.
12.	Обучение на педагогически специалисти	Директор, председатели на ЕКК	По график, заложен в План за квалификация

Месец май

Номер	Тема/ Дейност	Отговорник	Срок
1.	Идентифициране на ученици, които имат необходимост от обща подкрепа	Класен ръководител, педагогически съветник, логопед	до 31.05.
2.	Екипна работа на учителите от даден клас	Класен ръководител, учители	до 31.05.
3.	Идентифициране на ученици със СОП	Класни ръководители, учители, логопед, ресурсен учител, психолог, ЕПЛР	до 31.05.
4.	Оценка на потребности на ученици със СОП	ЕПЛР	до 31.05.
5.	Логопедична терапия, рехабилитация и консултации	Логопед	до 31.05.

6.	Психологическа подкрепа, психосоциална рехабилитация и консултации	Педагогически съветник/ психолог	до 31.05.
7.	Превантивни мерки за недопускане отпадане от училище	Директор, зам.-директор, класен ръководител, учител, психолог	до 31.05.
8.	Организиране и провеждане на кампания „Пътеводител за родители“	Директор, класен ръководител, учител, педагогически съветник	до 31.05.
9.	Стимулиране участието на деца с изявени дарби в състезания и Олимпиади	Класен ръководител, учител	до 31.05.
10.	Награждаване на ученици	Директор, заместник- директори	До 31.05
11.	Дейности на училищната библиотека, свързани с четивна грамотност	Библиотекар, класен ръководител, учител	До 31.05
12.	Кариерно ориентиране и консултиране в класовете от 3 до 7	Педагогически съветник, кариерен консултант	До 31.05
13.	Съвместни дейности с МКБППМН	УКБППМН, директор, районна администрация	До 31.05
14.	Обучение на педагогически специалисти	Директор, председатели на ЕКК	По график, заложен в План за квалификация

V. ЗАКЛЮЧЕНИЕ

За изпълнението на Програмата важно значение има сътрудничеството между всички пряко ангажирани институции, неправителствения сектор и училищната общност. Всички участници в образователния процес (семейство, детска градина, училище, институции, НПО) трябва да бъдат еднакво отговорни и ангажирани за постигането на поставените цели.